

Tornádó – egy darabka Svájc Dorozsmán?

Mi köze a Tornádónak Svájc-hoz? Nos, az egykori gyáregység még 1989-ben Tornádó néven káeftév alakult át, majd tavalyelőtt – a privatizáció során – egy, a Rampf-csoporthoz tartozó svájci cég vásárolta meg. Ekkor került a cég élére, az akkor már egy éve ott dolgozó Kőkuti Attila.

– Hosszabb gépészmérnöki gyakorlat után nem volt furcsa, hogy cégvezetőként elsősorban közgazdasági ismereteire volt szükség?

– Szerintem egy mérnöknek is közzgazda módjára kell gondolkodnia. Amikor tervez, ismernie kell a költségeket, kalkulálnia muszáj a megtérülést. Egyébként a budapesti műegyetemen már a változások után végeztem el a szakmérnököt, s ott jó közzgazdászok tanítottak.

– S mire tanította meg az élet? Egy külföldi cég magyar igazgatójának nem éppen fenéig teffel az élete...

– Sokszor nagyon nehéz nyugati fejjel gondolkodni, magyar környezetben. Nem lehet mechanikusan másolni a kinti viszonyokat, meg kell találni a magyar megfelelőt.

– Például?

– Például a céghez való viszonyban. A kinti cégeknek senki sem pénzben gondolkozik, hanem cégben. A legjobbat akarja nyújtani, mert büszke rá hogy mestere a szakmájának. Csak ezután jön a sorban a pénz.

– Ideháza?

– A Tornádóban lassan már változik a szemlélet. Nemcsak a vezetői székben, de a műhelyekben is úgy kell gondolkodni, hogy a számszám és a munkaruha

Fotó: Gyenes Kálmán

Kőkuti Attila: Az idő nem old meg helyettünk semmit!

– Sok hivatalban azt hiszik, hogy egy külföldi tulajdonú magáncégnél aranyhegyeken mászkálunk.

– És nem?

– Hírből sem. Itt azután tényleg igaz a tétel, hogy csak azt tudjuk elosztani, amit előtte meg is termeltünk – mondja Kőkuti Attila, a Tornádó International Kft. ügyvezető igazgatója.

nem ajándék, nekünk kell megtermelni a rávalót, szóval vigyázni kell rá.

– Azért előnye is van annak, hogy a Tornádó a Rampf-csoport tagja!

– Természetesen. Ha nem így lenne, már valószínű Tornádó sem lenne. Sokat segítettek abban, hogy magunk is felismerjük, a cégnek át kell fordulnia a másik oldalára.

– Az emberek hogyan élték meg a változást?

– Nagyon nehezen.

– És a főnök?

– Olyan országban nőttek fel, ahol csak a pazarlást láthattam. Nem volt nehéz az ellenkezőjét csinálni.

– Külföldről is kapott segítséget?

– Természetesen, de ott azt tartják, mindenki álljon meg a

saját lábán. Maximális önállóságot adnak, maximális felelőséggel.

– Mit sikerült másfél év alatt elérni?

– A céget teljesen átszerveztük. Túljutottunk már a technikai megújuláson is, most jöhet a piaccal való bírkózás.

– Mennyi idejébe kerül ez naponta?

– Legalább tizenkét órába, a hétvége a ráadás. A legtöbb időt a protokoll veszi el tőlem, s nem győzők esténként rádolgozni, hogy utolérjem magam. A tárgyalópartnerek sokszor az egész életüket elmesélik, az idő meg csak megy, megy, megy...

– Mindenkitől ilyen sok munkát vár?

– Nem az itt töltött idő számít. Mindenkitől elvárom, hogy időben és igényesen végezze el a dolgát.

– Ellenmondást nem tűr?

– A sumákolást nem tűröm. Attól a tipikus magyar gondolkodásmódtól meg tudok örülni, hogy majd megoldja az idő a problémákat. Hát nem oldja meg helyettünk.

– Jut még ideje valamire a munka mellett?

– Sajnos csak kevés. A családdal jó lenne többet törődni. Régen autóversenyző voltam, két-három versenyt azért megnéztem egy évben. Igyekeztem spórolni az idővel: most éppen azt tanulom, hogyan kell használni autózvetés közben a diktáfont.

– Mit mondana rá legszívesebben?

– Jó lenne, ha mindenki úgy érezné, rang itt dolgozni a Tornádóban. De hosszú utat kell még bejárunk, hogy a Tornádó egy darabka Svájc legyen Dorozsmán.

Rafai Gábor

Van és még sincs

Inflációs időszakban „az idő pénz” alapigazsága fel-erősödik. S jobbra párosul az „amit ma megvehetsz, ne halaszd holnapra” (mert akkor drágább lesz) törvényével. Az idő és az anyagiak szorítását különösen érzik azok, akik mostanság minálunk otthoneremtésbe, családi ház építésébe vágnak bele. Számukra sürgető, hogy mielőbb megfelelő telekhez jussanak, hol elkezdhetik az anyaggyűjtést, leendő életterük alapozását.

A városok eltartó erejének csökkenésével Szeged környékén is egyre többen próbálják ezt meg a falvakban. Kopogtatnak az önkormányzatoknál, vennék a telket. Ami az előrelátó és tervező településeken van is – és még sincs. A földalapok jóváhagyásával, illetve a tulajdonjog bejegyzésével léven némi gond.

A letelepülni, építeni szándékozókra számítva Sándorfalván és Ópusztaszeren például az önkormányzat a termelészövetkezetek földjeiből vásárolt tavaly-tavalyelőtt faluszéli új utcákra valót. Megegyeztek, kimérték, kifizették, kezdték vezetni rá a villanyt, a vizet. A közművesített telkeket pedig már értékesítésként is, hadd kezdjen a polgár építeni mielőbb, míg lehet minél olcsóbban. Sándorfalván például az Óz utcában 72 „összkomfortos” portán, Ópusztaszer nyugati részén pedig 116 éppen most közművesítendő telken.

A falu leendő lakosát támogató képviselőtestületi jószándék azonban kevés önmagában manapság. A földalapokat ugyanis magasabb hivatalok hagyják jóvá. S míg el nem döntik a vitákat némely területekről, nem írják át a földet, nem jegyzik be az önkormányzat tulajdonjogát a megvett (és kifizetett!) területekre. Ami pedig nem tulajdona hivatalos papíron is a községnek, azt ugyebár nem adhatja el, semmiféle vevőnek. Akkor sem, ha pénze áll a telekben, ha milliókat investált a közművesítésbe. Akkor se, ha ez a pénz, a telekértékesítésből származó összeg borzasztóan kellene a községi kasszába, hiszen az úgynevezett saját bevételek döntő többségét ez adná a közzgazdálkodáshoz. Akkor se, ha az építeni szándékozó pénzének vásárlóereje napról-napra csökken.

Akkor se, ha mostanában egyre inkább érvényes nálunk is az „alaptörvény”, hogy az idő pénz. A fenti ügyletben sok-sok pénz – minuszban. A veszteséget vajon lesz-e felelős? S ugyan nem lehetne-e az „ügyintézési sorrendben” az illetékeseknél valahogy elsőbbsége ennek a tulajdonrendezésnek?

Szabó Magdolna

Gázcsempészek

Gáz engedély nélküli csempészséért tartóztatott le a japán rendőrség négy személyt, egy feltételezett csempészbanda tagjait. Freon tiltott behozatala miatt eddig még senkinek sem gyűlt meg a baja a hatóságokkal, a gáz forgalmazása azonban tavaly, a Föld ózonrétegének védelmében rendezett nemzetközi környezetvédelmi tanácskozás óta Japánban törvénybe ütközött.

A freongázt, amely pusztítja az

ózonréteget, egyebek között a hűtőszekrényekben, légkondicionáló berendezésekben alkalmazták széles körben. Az oszakai rendőrség szerint a csempészbanda több tízezer gázpalackot hozott be Hongkongból, Malajziából és adta tovább nagy haszonnal. Az elmúlt két évben a kormány tilalmával párhuzamosan a freon ára a hússzorosára emelkedett a feketepiacon.

Új könyv

A világ mezőgazdasága

A közzmúltban látott napvilágot Burgerné Gimes Anna – a mezőgazdaság ágazatait és földrajzi jellegzetességeit bemutató és elemző – nagylélegzetű munkája, amely hézagpótló szerepet tölt be a hazai könyvpiacón. Hosszú ideje nem jelent meg olyan kézikönyv a témakörből, amely monografikus összegzés adja az agrárágazatnak, egyben elemzi is azokat, és rávilágít az elméleti hátterükre.

A szerző a JATE Gazdaságföldrajzi Tanszékének tanára, a világ mezőgazdasága c. kollégium oktatója. A téma ismert szakértője sokoldalúan mutatja be, hogy az élelmiszerek miként váltak stratégiai cikkek, hogyan alakul a mezőgazdasági protekcionizmus, a támogatások rendszere, a túltermelés kapcsolatos belső és külső kereskedelmi harcok, a jóllakás és túltápláltság az egyik oldalról, a krónikus élelmiszerhiány és az éhség vagy az éhenhalás a másik oldalról. A könyv írója bemutatja és elemzi napjaink gyorsan változó világággazdaságban a felértékelődött szerepű agrár ágazat termelőit és termelési viszonyainak térbeli elhelyezkedését, a termelés fejlődését és jelenlegi helyzetét, természeti-társadalmi-gazdasági feltételeit.

A munka öt nagy egységre tagolódik.

Az első fejezet a gazdasági fejlettség és a gazdasági növekedés kérdéseit tárgyalja, majd kifejti, hogy a fejlett országok mezőgazdasága hogyan érte el a mai fejlettségi szintet, a fejlődő országoknál pedig milyen okokra vezethető vissza a lemaradás, és milyen irányú változásra lenne a jövőben szükség.

A második fejezet a mezőgazdaság kereskedelmének kérdéseit tárgyalja. A szerző hangsúlyozottan foglalkozik az ágazat által termelt termékek kereskedelmének kialakulásával és fejlődésével, elméleti hátterével, a mezőgazdasági protekcionizmussal, a mezőgazdasági termékek exportjának és importjának alakulásával, a piacszabályozással, valamint a különböző egyezményekkel és a társulásokkal.

A harmadik rész a mezőgazdasági termelés tényezőit és természeti feltételeit tárgyalja, míg a negyedik a mezőgazdaság területi elhelyezkedését elemzi. Először a mintegy 10 000 éves múlttal rendelkező mezőgazdaság történetét vázolja fel, majd a Grigg-féle csoportosítás szerinti mezőgazdasági rendszereket mutatja be.

Az utolsó fejezet a földtulajdon és a földhasználat problematikájával foglalkozik. Az információkban gazdag, gondolatokat ébresztő olvasmányos munka széles körű érdeklődésre tarthat számot.

(A világ mezőgazdasága, Közzgazdasági és Jogi Könyvtár, 1992.)

A szegedi felsőfokú élelmiszeripari szakemberképzés immár harmincéves története a szüntelen változások jegyében zajlott. A felsőfokú technikumban, majd az élelmiszeripari főiskolán, ezt követően a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Élelmiszeripari Főiskolai Karán közel ötezen végeztek. Felmerülhet a kérdés, vajon az élelmiszerággazdaság mai, változó és válsággal terhelt időszakában tartható-e a korábban kialakult ütem és szint. A dr. Szabó Gábor oktatási főigazgató helyetté hallottak alapján rögtön rájöhettem, itt sohasem a korábbi szintet keresgéltek, hanem a holnapot próbálták feltérképezni.

A nappali tagozaton a technológus és gépész szak

A holnap térképe

mellett két éve elindították a vállalkozó-menedzser szakot. Ennek szakmai irányítója a dr. Dinya László vezette vállalkozásszervezési és ökonómiai tanszék. Oktatóik folyamatosan nyugati egyetemeken képzik magukat. Az ottani szellemet hazahozva készül a magyar viszonyoknak megfelelő oktatási segédlet. A hagyományos szakok sem változatlanok. A technológiát például termékmarketing ismeretekkel fűszerezik. Szeptemberben a gépész szakon műszaki menedzser képzést kezdenek. Közös jellemző, hogy a nyelvi képzést kiemelten kezelik, így

például a tavaly végzettek mindegyike legalább egy nyelvvizsgán túljutott.

Az élelmiszerággazdaságból kapott jelzéseknek megfelelő tartalmi változások az úgynevezett szakirányú, posztgraduális képzésre is érvényesek. Vállalati menedzsereknek például marketing menedzseri másoddiploma megszerzését tették lehetővé. A technológus végzettségük '92-től a minőség menedzser képzettséget is megelőzhatja. Márciusban indul a műszaki felsőfokú végzettségük négy féléves menedzser képzése. Az elsődleges cél nem a kettős szak-képzettség, hanem a speciális

problémafeltáró és megoldó képesség kifejlesztése. A minőség biztosítás műszaki menedzseléssel körül forgó témakörbe külső szaktekintélyeket is bevonnak. A havi egyhetes, bentlakásos oktatási forma kedvez a team munkának is.

Az életképesnek bizonyuló élelmiszeripari nagyvállalatok mellett egyre több kis- és középüzem létrejöttével színesedik a paletta. Az, hogy az ágazat talpra állhasson, nem csak a természeti és külső gazdasági körülmények szerencsés összjátékán múlik. A szakmát napi színvonalon ismerő, menedzserei képességekkel felruházott szakemberek lehetnek csak a folyamat aktív alakítói.

T. Sz. I.

Házi koccintó és mini diszkont

Az Ópusztaszeren áthaladót a település országút főutcáján annyi szolgáltatást kínáló cégér hívogatja mostanában, mint egy jobb kisvárosban. Az újonnan épült családi házak gazdáinak többsége „nyitott valamit”, azaz vállalkozó. Elsősorban kereskedelemre, vendéglátásra „szakosodtak” az egykori majorság, a tanyavilág helyén élők.

A tavalyi év végéig a kétezres lélekszámmal kevéssel meghaladó településen 31 kereskedelmi profilú vállalkozást jegyeztek be, ebből 6 vendéglátós. Mintha az itteniek máris a honfoglalás 1100. évfordulóján a szeri pusztán, az emlékhelyen várható idegenforgalomra készülne. A háziboltok mellett a lépcsőzetesen üzemeltetni kezdett Szeri üzletház most a tervezett nagyobb vállalkozás, és egy 13 szobás panzió építése.

Az egyéb szolgáltatást, ipar-munkát végzőknek 26 vállalkozói engedélyt adtak ki eddig. Közülük öt építőiparos, akikre az új házakkal gyors ütemben gyarapodó faluban nagy szükség van, akárcsak a mészművelés, a

Persze más vállalkozókat is szívesen lát a község, s – mint a polgármesteri hivatalban megtudtuk – jönnek is. Főleg, hogy olcsón juthatnak itt közművesített telkekhez, telephelyekhez. S helyi adókkal sem nyomorgatják őket. A főállású

mesteremberek közül azonban még hiányzik a településen az autószerelő, a víz, gáz, villany szakmunkása, a háztartási gépek, a tévék és rádiók javítója, a cipők reparálója. Pedig lenne itt munkájuk elég. A vendéglátás mellett a szol-

gáltató szakmák hosszabb távon biztos megélhetést jelentenek Ópusztaszeren – főleg, ha a környező tanyák, a fellendülő idegenforgalom igényeit is számításba vesszük.

Szabó Magdolna

Fotó: Schmidt Andrea